

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1725

Casus VII. De natura, divisione, & specifica distinctione peccatorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39911

42
 vas horas : quod tamen probabilius non tenet de obligatione voti vel debito iustitiæ, nam si nolis per hanc eleëmofynam satisfacere voto, per hanc pecuniam extinguere debitum iustitiæ cognitum, non satisfacis. Ratio horum est, quod obligatio voti, & debiti oriuntur ex liberâ hominis vo-

luntate, ideoque in his obligationibus potest liberè velle perieverare; econtrâ aliæ obligationes oriuntur à voluntate Legislatoris, ideoque non est in potestate subditi, ut politâ materiâ præceptâ perferret obligatio, *Suar. Herinx. Reiffenst.*

n. 45 & seqq.

EXTRACTA TU DE PECCATIS.

CASUS VII.

De natura, divisione, & specifica distinctione peccatorum.

G Orgias miles non obstante quod castitatem & jejunium quadragesimale sibi à Confessario impostum observare voverit, nihilominus carnes edidit. 5. Quasunque personas alterius sexus etiam in templo opprimit. 6. Eorumque bona uti & vasa sacra diripit. 7. De variis Fidei articulis dubitat. 8. Et ut licentius vivat, varias hereses amplectitur ibid. Quæritur quot admitterit distincta specie peccata. Pro resolut.

QUÆR. I. Quid & quotuplex sit peccatum?

R. I. Peccatum est libera divinæ legis transgressio. Dicitur 1. Libera, id est, quæ fiat cum aliqua advertentia, & cogitatione malitiæ, nihil enim

volitum, quod non præcognitum. Dicitur 2. Divinæ legis, hoc est, omnis legis in conscientia obligantis, nam omnis obligatio primò & radicaliter est à Deo, qui vult omnia iusta præcepta, etiam humana servari.

R. II. Peccatum dividitur in originale, & personale; Originale est quod contraximus in Adamo, quatenus nostræ voluntates in ejus voluntate erant incluse, sicut voluntas pupilli est inclusa in voluntate tutoris, ita ut quod agit tutor quâ talis, etiam censetur agere pupillus; personale dicitur quod in propriâ personâ, & voluntate committimus, & hoc secundò subdividitur in peccatum *commissionis*, quo scilicet ponitur actio prohibita v. g. furtum, & *omissionis*, quo omittitur res præ-

præcepta v. g. Missa, jejunium. Tertio in actuale & habituale; peccatum *actuale* est ipse actus, vel ommissio difformis legi: *habituale* est peccatum præteritum perseverans in negatione condonationis & condignæ satisfactionis; vel ut alii volunt, est privatio gratiæ sanctificantis, prout connotat peccatum præteritum, quod triticis Scholasticis relinquo. 4. In mortale, & veniale. 5. In peccata carnalia, & spiritualia; *carnalia* sunt quæ in delectatione carnis perficiuntur, ut gula; luxuria. *Spiritualia*, quæ perficiuntur in delectatione interna mentis, quamvis versentur circa objectum corporeum, & materiale, ut superbia, invidia, avaritia. 6. In peccata cordis, oris & operis, prout corde ore vel opere perficiuntur. 7. In peccata contra Deum, proximum, & nos ipsos: nam quamvis omnia peccata sint suo modo contra Deum, quatenus ejus legi opponuntur, & contra nos ipsos, quatenus nobis ipsis vel maximè nocent, tamen illa peccata dicuntur propriè contra Deum, quæ opponuntur motivis illarum virtutum, quibus rectè disponimur ad Deum, v. g. fidei, spei, charitatis; ut odium Dei, blasphemia, desperatio, infidelitas. Illa peccata sunt contra proximum, quæ adversantur virtutibus, quibus rectè disponimur ad proximum, ut homicidium, furtum. Illa dicuntur contra nos ipsos, quæ contrariantur virtutibus quæ moderando proprias passiones nos erga nos ipsos bene disponunt, ut luxuria, gula &c. 8. In peccata infirmitatis,

ignorantiæ, & malitiæ; prima ex tentatione, secunda ex errore culpabili, tertia ex malitiosa determinatione voluntatis absque tentatione, vel ignorantia proveniunt. 9. Tandem in peccata propria, & aliena, hæc à nobis ipsis, illa ab alio subjecto fiunt, sed nobis ratione consensûs, consilii, conniventia vel aliter imputantur.

QUÆR. II. Quid circa distinctionem specificam peccatorum?

ꝛ. *Sequentia* 1. Est de Fide, quod in confessione omnia mortalia quoad numerum, & speciem infimam ac circumstantias speciem mutantem exprimi debeant: nam *Trid. sess. 14. de Pœn c. 7.* sic habet: *Si quis dixerit, in penitentia ad remissionem peccatorum necessarium non esse jure divino confiteri omnia, & singula peccata mortalia, & circumstantias, quæ peccati speciem mutant, anathema sit:* & Ratio est, quia confessarius debet agere medicum & judicem, adeoque præscribere proportionatam pœnam, & medicinam, tam præservativam, quam vindicativam: sed hoc non potest nisi peccata & vulnera animæ cognoscat quoad numerum & speciem, ut constat *ex Can 5. ibid. ergo.* 2. Quæstio igitur hic est ex quo colligere possumus, quod peccata habeant distinctas specie malitias ꝛ. *ex D. Th. 1. 2. q. 72. a. 1.* Illa peccata distinguuntur specie, quæ habent objecta specie morali distincta; illa autem objecta specie morali distinguuntur, quæ opponuntur diversis virtutibus, vel eidem secundum diversas rectitudines:

nes : ideo accipe hanc regulam :
*Omnia ea peccata distinguuntur specie, quæ opponuntur diversis virtutibus, vel eidem virtuti diversimodè. V. g. Specie distinguuntur furtum & ebrietas, quia furtum opponitur justitiæ, ebrietas temperantiæ. Item prodigalitas & avaritia, quia opponuntur eidem virtuti liberalitatis diversimodè, prodigalitas scilicet per excessum, avaritia per defectum, item furtum grave specie distinguitur à levi; quia opponuntur eidem justitiæ diversimodè, unum scilicet notabiliter, unum non notabiliter; Item virtuti religionis diversimodè opponuntur percussio Clerici, & indigna susceptio Sacramenti; nam percussio Clerici opponitur religioni, quatenus præcipit reverentiam erga ministros Ecclesiæ, indigna Sacramenti susceptio ei opponitur, prout vult reverentiam haberi Sacramentis &c. Ratio datæ regulæ est, quod malitia peccati consistat in oppositione cum recta ratione & lege æternâ, & quoties actus diversimodè opponuntur rectæ rationi, toties etiam habent diversas specie malitias; sed peccata, quæ opponuntur diversis virtutibus, vel eidem diversimodè, illa diversimodè opponuntur rectæ rationi, quia quælibet virtus rectæ rationi & legi æternæ maxime est conformis, ergo. 3. In idem recidit regula quam dant alii: scilicet *Toties specie distinguuntur peccata, quoties opponuntur præceptis formaliter distinctis; præcepta autem non distinguuntur formaliter ex hoc præcisè, quod habeant diversos Legislatores, aliàs**

enim simplex furtum haberet quatuor distinctas specie malitias, cum opponatur legi naturali, divinæ, Ecclesiasticæ & politicæ, sed ex eo quod materia præcepta vel opponatur distinctis virtutibus, vel eidem diversimodè.

Dices, si pater præcipiat filio hodie studium, cras Missam, jejunium &c. hic materia præcepta pertinet ad distinctas virtutes, & tamen filius hæc omnia omittendo peccat tantum contra obedientiam, & non committit peccata specie, sed tantum numero distincta, ac satisfacit in confessione dicendo, ter Patri fui inobediens in materia gravi, nec opus erit exprimere an in materiâ intemperantiæ, vel religionis; ergo falsa est regula quoties sint peccata specie distincta, quoties materia præcepti pertinet ad distinctas specie virtutes. R. Dist. ass. Hic materia præcepta secundum se spectata pertinet ad distinctas virtutes C. prout substat intentioni præcipientis N. nam pater per illa omnia ordinariè tantum vult exercitium obedientiæ, ideoque eorum omissio etiam huic soli opponitur; alii vero Legislatores plerumque intendunt honestatem istius virtutis ad quam per se pertinet actus præceptus, v. g. in jejunio honestatem temperantiæ; in auditione Missæ cultum Dei &c. Nunc ad casum.

R. 1. Miles in posito casu comedens carnes peccat contra 4. præcepta formaliter distincta 1. contra præceptum abstinentiæ toties quoties carnes comedit, 2. Contra præceptum jeju-

nâ,

nii, si sæpius de die se reficiat. 3. Contra votum, 4. Contra præceptum implendi pœnitentiam à confessario in-junctam, ideoque committit quatuor distincta specie peccata.

6. 2. Opprimens in templo personam alterius sexûs peccat hoc casu 1. contra virtutem continentia. 2. Contra votum castitatis, seu contra religionem prout obligantem ad servanda Deo promissa. 3. Contra religionem prout obligantem ad non polluendam Ecclesiam per copulam carnalem. 4. Contra justitiam violando invitam. 5. Si persona violata sit voto castitatis obligata, iterum specialiter contra religionem prout obligantem abstinere à personis Deo dicatis. 6. Si persona fuerit consanguinea, incestum committit, quia peccat contra pietatem seu reverentiam sanguini debitam. 7. Denique si persona sit conjugata, iterum contra justitiam violando alienum thorum.

7. 3. Auferens rem profanam è loco sacro duo specie distincta peccata admittit, unum contra justitiam, alterum contra religionem, quia in reverentiam loci sacri id specialiter ab Ecclesia est prohibitum; qui vero è loco sacro auferit rem specialiter ad cultum Dei deputatam, vel consecratam, ut calicem, patenam &c. præter peccatum injustitiæ committit duo peccata contra religionem, quia non tantum est irreverens erga locum sacrum, sed etiam rem sacram seu Deo specialiter consecratam, ut in simili patet de persona religiosa in templo violata. *Lugo, Dicast. Bonasp. de act. hum. d. 5. num. 82.*

4. Qui voluntariè dubitavit, aut dissensit variis articulis fidei, non tenetur exprimere articulos quibus dissensit; quia incredulitas respectu omnium articulorum est ejusdem speciei: opponitur enim eidem virtuti fidei eodem modo, quatenus scilicet hæc obligat ad submitendum intellectum authoritati divinæ sufficienter propositæ; quod si tamen præter infidelitatem internam insuper aliarum sectarum ritus amplexus sit, tenetur hos exprimere, quia sæpè continent superstitionem, idololatriam, blasphemias &c. Qui per infidelitatem intendit liberius peccare, præter infidelitatem tenetur etiam hunc malum finem in confessione exprimere; idem est de eo qui per fornicationem quaerit occasionem furandi; & sexcentis aliis. Ratio est, quia finis superaddit novam specie malitiam ab ea, quam habet medium.

5. Ex dictis patet quod peccatum ex suo objecto non habens nisi unicam specie malitiam sæpè ex circumstantia finis, loci, rei, aut personæ sacræ accipiat malitias specie distinctas, v.g. furtum ex objecto habet tantum speciem injustitiæ, ex circumstantia autem finis, quæ quis furatur, ex intentione fornicandi attrahit speciem continentia, ex circumstantia loci, vel rei sacræ, speciem sacrilegii, ideoque ejusmodi circumstantiæ dicuntur speciem mutantem; è contra quæ peccatum tantum aggravant intra eandem speciem, veluti major quantitas in furto, major intentio, duratio in affectibus &c. dicuntur aggravantes. De quibus *V. cas. 97. 9. 3.*